

Jaaroverzicht 2024

Samen staan we sterk!

●●● Nederland Maritiem Land
●●● Samen voor een blauwe toekomst

2 Inhoudsopgave

3 Voorwoord

5 Organisatie

7 Maritiem Masterplan

9 Sectoragenda maritieme
maakindustrie

10 Innovation Council

11 Strategic Development Council

12 Human Capital Council

15 SMASH!

16 Maritieme Monitor 2024

18 Bestuur

20 Vooruitzicht 2025

20 Contact

“Samen voor een blauwe toekomst!”

De maritieme sector is de levensader van Nederland. Al eeuwenlang drijft Nederland handel en diplomatie over de internationale zeeën en binnenwateren van de Nederlandse delta. Samen met het havenindustriële complex draagt de sector 7,3% bij aan het bbp. Maar de maritieme sector speelt niet alleen een cruciale rol in onze economie. Ze is tevens de sleutel tot het voldoen aan de groeiende vraag naar hernieuwbare energie, het waarborgen van onze veiligheid in een wereld van toenemende geopolitieke spanningen en het beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Lange tijd moest de maritieme sector haar strategisch belang voor Nederland bewijzen en vechten om gehoord te worden door de politiek. Met de toekenning van 210 miljoen euro uit het Nationaal Groeifonds voor het Maritiem Masterplan en het opstellen van de sectoragenda voor de maritieme maakindustrie (SAMMI) is in 2023 een doorbraak gerealiseerd.

Deze belangrijke successen hebben in 2024 geleid tot een versnelling in de sector. De gezamenlijke ambities worden eindelijk omgezet in concrete resultaten. De koploperscall uit het Maritiem Masterplan heeft geresulteerd in negen consortia die, met 85 miljoen euro subsidie, negen klimaatneutrale schepen gaan bouwen, verspreid over de deelsectoren kust- en zeevaart, binnenvaart en waterbouw. Ook werd in 2024 de subsidieregeling Maritieme Innovatieprojecten (MIP) opengesteld, met een initiële overheidsbijdrage van 7,5 miljoen euro.

Deze regeling biedt een krachtige stimulans voor maritieme innovaties die de concurrentiepositie en toekomstbestendigheid van de sector versterken, waarbij zowel de overheid als de sector gezamenlijk 50% bijdragen aan de financiering van deze innovaties. De versterkte samenwerking tussen overheid en maritieme sector werd in 2024 bevestigd via de start van het Rijksregiebureau voor de Maritieme Maakindustrie en de Maritieme Autoriteit.

Op het gebied van human capital zijn eveneens belangrijke stappen gezet. Voor het eerst hebben verschillende maritieme organisaties deelgenomen aan een onderzoek naar de inclusiviteit van hun werkcultuur. Dit vraagt lef, omdat het organisaties dwingt zich kwetsbaar op te stellen en open te staan voor eerlijke feedback. Tot ieders verrassing waren de uitkomsten beter dan verwacht. Medewerkers voelen zich sterk betrokken bij hun organisatie, al wordt de algehele cultuur wel als minder inclusief ervaren. Deze schijnbare tegenstelling vraagt om nader onderzoek, en we zullen in de komende jaren regelmatig nieuwe metingen uitvoeren. We blijven de sector bovendien ondersteunen bij de transitie naar een inclusievere cultuur.

Een ander voorbeeld van pioniersgeest zagen we in de ontwikkelingen rond nucleaire voortstuwing van schepen. Onder leiding van NML heeft een consortium van innovatieve bedrijven, brancheorganisaties, kennisinstellingen en overheidsdepartementen het voortouw genomen om de weg te bereiden zodat deze nieuwe technologie ontwikkeld kan worden. Dit soort lef is precies wat we nodig hebben als we niet alleen met de wereld willen concurreren, maar ook met de wereld willen leiden.

2 Inhoudsopgave

3 Voorwoord

5 Organisatie

7 Maritiem Masterplan

9 Sectoragenda maritieme maakindustrie

10 Innovation Council

11 Strategic Development Council

12 Human Capital Council

15 SMASH!

16 Maritieme Monitor 2024

18 Bestuur

20 Vooruitzicht 2025

20 Contact

2024 was zo een uitzonderlijk succesvol jaar, gedreven door de wil en noodzaak om samen te werken – zowel binnen de sector als met de overheid. Zonder deze samenwerking zouden het Maritiem Masterplan en de SAMMI nooit het licht hebben gezien.

Eind 2024 namen we na zes jaar ook afscheid van Rob Verkerk als voorzitter van NML. ‘Alleen ga je sneller, samen kom je verder’ was vanaf het begin zijn motto. Door die houding zijn we gekomen waar we nu zijn, hebben we met elkaar deze successen behaald.

Het is voor ons als maritieme sector essentieel om dit vast te houden. Want met een SAMMI en Maritiem Masterplan zijn we er nog niet. Dat zijn mooie plannen, maar nu gaat het om de concrete invulling en gezamenlijke uitvoering, ook als er tegengestelde belangen lijken te zijn! Hoe zorgen we dat er in 2030 echt 30 betrouwbare emissieloze schepen rondvaren en we de kennis daarover effectief digitaal hebben gedeeld, zodat onze gezamenlijke concurrentiepositie en strategische autonomie is versterkt? Hoe bereiken we dat deze schepen efficiënt en concurrerend in Nederland worden gebouwd en dat er brandstoffen beschikbaar zijn om er klimaatneutraal mee te kunnen varen?

En dat alles doen we in een snel veranderende wereld, met toegenomen geopolitieke spanningen en polarisatie. Juist daarom is het belangrijk ons gezamenlijk belang en onze lange termijn doelen goed voor ogen te houden en met elkaar één geluid te laten horen.

2025 wordt een essentieel jaar. We hebben de afgelopen jaren vele uitdagingen overwonnen en de erkenning van ons strategisch belang is groter dan ooit. Maar de echte uitdaging ligt nu voor ons: lukt het ons om samen een toekomstvisie te ontwikkelen en daarbij breder te kijken dan onze eigen belangen? De afgelopen jaren hebben bewezen dat samenwerking loont. Laten we koers houden op een gezamenlijke, sterke en toekomstbestendige maritieme sector. Samen voor een blauwe toekomst!

Bas Buchner
Voorzitter
Nederland
Maritiem Land

Verena Ohms
Bestuurssecretaris
Nederland
Maritiem Land

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

In het afgelopen jaar hebben we binnen onze organisatie een belangrijke stap gezet om de samenwerking tussen onze drie Councils—Innovation, Human Capital en Strategic Development—te versterken. Waar deze voorheen grotendeels als zelfstandige entiteiten opereerden, werd steeds duidelijker dat de vraagstukken en kansen waar zij zich over buigen, sterk met elkaar verweven zijn.

In het verleden huurden we voor elke Council een aparte secretaris in via verschillende deelnemers. Dit bleek echter niet optimaal: de samenhang tussen de Councils bleef beperkt en er was onvoldoende coördinatie om dwarsverbanden effectief te benutten. Daarom besloten we in 2024 om één fulltime Council Secretaris in dienst te nemen die zich specifiek richt op alle drie de Councils.

Deze nieuwe aanpak zorgt voor een geïntegreerde werkwijze, waarin kennisdeling en samenwerking centraal staan. Bovendien ondersteunde de Council Secretaris de overgang van de voormalige Trade Council naar de nieuw gevormde Strategic Development Council. Met deze stap hebben we het silo-denken kunnen doorbreken en zetten we in op een effectievere samenwerking, meer synergie en een organisatie die wendbaarder inspeelt op de complexe uitdagingen van vandaag en morgen.

2	Inhoudsopgave
3	Voorwoord
5	Organisatie
7	Maritiem Masterplan
9	Sectoragenda maritieme maakindustrie
10	Innovation Council
11	Strategic Development Council
12	Human Capital Council
15	SMASH!
16	Maritieme Monitor 2024
18	Bestuur
20	Vooruitzicht 2025
20	Contact

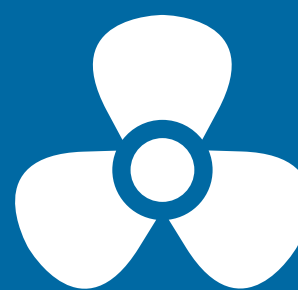
Zeescheepvaart en binnenvaart

- Transport van goederen en mensen over water

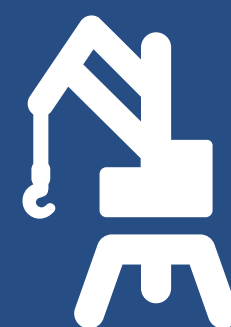
Jachtbouw en watersportindustrie

- Ontwerp en jacht(af)bouw
- Jachthavens
- Reparatie en onderhoud
- Jachtmakelaardij
- Detail- en groothandel
- Verhuur en vaarscholen
- Zeilmakerijen

Havens

- Laad, los en overslag
- Opslag
- Dienstverlening vervoer over water
- Tussenpersonen vrachtverkeer

Visserij

- Kottervisserij
- Binnenvisserij
- Grote zeevisserij (pelagische visserij)
- Viskwekerijen (mossel- en oestercultuur)

Maritieme dienstverlening

- Bunkeraars en scheepsleveranciers
- Classificatiebureaus
- Verzekeringsbedrijven
- Maritieme onderzoeks- en opleidingsinstituten
- Juridische dienstverlening en financiering

Waterbouw

- Kust- en oeverwerken
- Suppleties
- Baggerwerkzaamheden
- Natuurontwikkeling
- Gebiedsinrichting
- Zand- en grindwinning
- Hoogwaterbescherming
- Havenontwikkeling
- Constructieve waterbouw
- Landaanwinning

Scheepsbouw

- Nieuwbouw
- Scheepsreparatie
- Superjachtbouw

Offshore Energy

- Levering van producten en diensten aan energiemaatschappijen, bijvoorbeeld bouw en onderhoud van offshore windparken

Maritieme toeleveranciers

Levering van producten en technische diensten, zoals:

- Elektrotechnische en werktuigkundige installaties
- Coatings
- Interieurbouw
- Ingenieursdiensten
- Projectmanagement
- Veiligheidsanalyses

Koninklijke Marine (Vloot en Korps Mariniers)

- Bescherming van het Nederlands grondgebied inclusief de Caribische delen van het Koninkrijk
- Bijdrage aan de permanente NAVO-vlootverbanden
- Nationale taken, onder andere het ruimen van explosieven op de Noordzee, hydrografische taken, beveiligen van havens, ondersteunen van de Kustwacht
- Bescherming van onze handelsroutes over zee

2 Inhoudsopgave

3 Voorwoord

5 Organisatie

7 Maritiem Masterplan

9 Sectoragenda maritieme maakindustrie

10 Innovation Council

11 Strategic Development Council

12 Human Capital Council

15 SMASH!

16 Maritieme Monitor 2024

18 Bestuur

20 Vooruitzicht 2025

20 Contact

Begin 2024 is het programmabureau Maritiem Masterplan (MMP) van start gegaan, met een programmadirecteur, drie programmamanagers, twee communicatie- en eventmedewerkers, en twee administratieve medewerkers. Daarnaast kon het programmabureau altijd terugvallen op de medewerkers van het bureau van NML.

Hoewel de koplopersregeling per 1 april 2024 open zou staan voor subsidieaanvragen, liep de publicatie vertraging op door verschillende technische kwesties, zoals de afschrijving van de aandrijflijnen. Voorop stond dat alle betrokken partijen een heldere, eenduidige regeling wilden. De koplopersregeling is op 26 april 2024 gepubliceerd in de Staatscourant en per 11 juni 2024 opengesteld voor aanvragen. De sluitingsdatum was op 1 oktober 17 uur gesteld.

Om partijen die een subsidieverzoek wilden indienen te informeren en ondersteunen zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd: op 5 april 2024 een bijeenkomst in Amsterdam voor zo'n 200 geïnteresseerden en op 1 juli en 5 juli 2024 meer gericht op de gevormde consortia voor ondersteuning bij het schrijven van de plannen.

Op 1 oktober 2024 om 17:00 uur waren er 18 aanvragen ingediend, goed voor meer dan EUR 140 miljoen. Eén aanvraag was te laat, maar de overige 17 werden voorgelegd aan de investeringsadviescommissie. RVO heeft alle aanvragen voor 31 december 2024 afgehandeld, en 9 consortia ontvingen een (gedeeltelijke) toekenning.

Scan deze QR-code voor het Maritiem Masterplan!

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 **Maritiem Masterplan**
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

Daarnaast werd er hard gewerkt aan de voorwaardelijke toekenning door het Nationaal Groeifonds (NGF). EUR 100 miljoen werd direct toegekend, maar voor de resterende EUR 110 miljoen waren er voorwaarden en vragen gesteld door het NGF. In samenwerking met het Ministerie van IenW heeft het programmabureau MMP deze vragen beantwoord. Belangrijk hierbij was de uitwerking van de programmaliijn digitale samenwerking/JMDP als katalysator van het MMP. Dat is opgepakt en er ligt nu een plan hoe we digitale samenwerking met de sector de komende jaren verder gaan uitwerken.

Het plan is op 3 juni 2024 besproken met de NGF-commissie en vervolgens is er een positief besluit genomen tijdens de Ministerraad van 12 juli: het volledige bedrag van EUR 210 miljoen voor het MMP is daarmee volledig toegekend.

De subsidieaanvragen voor digitale samenwerking/JMDP en Human Capital waren begin 2024 ingediend, maar waren door de prioritering van de stuurgroep MMP tijdelijk in de ijskast gezet. In de zomer van 2024 zijn deze plannen herzien en opnieuw ingediend. De aanvraag voor het programma Human Capital was aan het eind van het jaar goedgekeurd, dus dat is eind 2024 volledig van start gegaan. Voor het programma digitale samenwerking/JMDP lag dit ingewikkelder. In samenspraak met alle betrokkenen moest uiteindelijk een andere route gekozen worden. Hierdoor is de start van dit programma wel flink vertraagd en uitgesteld tot Q2 2025.

- 2** Inhoudsopgave
- 3** Voorwoord
- 5** Organisatie
- 7** Maritiem Masterplan
- 9** Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10** Innovation Council
- 11** Strategic Development Council
- 12** Human Capital Council
- 15** SMASH!
- 16** Maritieme Monitor 2024
- 18** Bestuur
- 20** Vooruitzicht 2025
- 20** Contact

Voor het eerst in decennia durft Nederland weer industriepolitiek te voeren en één van haar meest strategische sectoren, de maritieme sector, openlijk te omarmen. Het resultaat hiervan is de Sectoragenda voor de Maritieme Maakindustrie (SAMMI). Het bijzondere aan de totstandkoming hiervan is de nauwe samenwerking tussen verschillende ministeries en de maritieme sector zelf. Na de lancering van de SAMMI in oktober 2023 zijn de maritieme sector en overheid aan de slag gegaan om de agenda ten uitvoer te brengen.

Aan de kant van de sector heeft NML hierin de leiding. Deze rol van NML benadrukt nog maar eens dat de SAMMI weliswaar in naam voor de maritieme maakindustrie is, maar wel betrekking heeft op de gehele maritieme keten. In de zomer van 2024 is Sander den Heijer bij NML gestart als programmadirecteur om uitvoering te geven aan de SAMMI. Aan overheidszijde is het Rijksregiebureau Maritieme Maakindustrie in oktober 2024 gestart en Kees van der Staaij is hiervan de kabinetsgezant. De lijnen tussen dit bureau en de sector zijn zeer kort en er wordt nauw samengewerkt in de uitvoering van de verschillende (beleids)actielijnen. De uitvoering van de 5 koploperprojecten ligt primair bij NML en haar leden.

Veel van de zaken die in de SAMMI worden benoemd vragen een lange adem in de uitwerking. Daarom is het ook goed dat er in ieder geval voor drie jaar de toezegging is dat sector en overheid investeren in de uitvoering. Naast dat veel zaken dus tijd nodig hebben, zijn er gelukkig al verschillende successen geboekt onder de vlag van de agenda.

Actielijnen:

1. Focus bij maritieme inkooptrajecten
2. Gerichtte financiering en fiscale maatregelen
3. Koploper en continuïteit in maritieme innovatie
4. Verbetering vestigingsklimaat
5. Versterken internationale positionering

Zo heeft Defensie in een vroeg stadium gebruik gemaakt van de mogelijkheid om verschillende marineschepen (M-fregatten, LC-fregatten en hulpvaartuigen) te richten op de Nederlandse marinebouw. Daarmee besteedt Defensie meer dan 10 miljard euro aan bij de Nederlandse maritieme maakindustrie.

Op het gebied van innovatie hebben sector en overheid samen de subsidieregeling Maritieme Innovatieprojecten (MIP) ontwikkeld. Deze regeling van in totaal 40 miljoen euro (waarvan de helft cofinanciering vanuit de sector) is in 2024 geopend en bleek een groot succes. Ook de werf van Damen shiprepair Amsterdam mag in dit rijtje niet ontbreken. Deze werf stond onder grote druk van de gemeente die op deze locatie huizenbouw voorzien heeft. Op basis van de nationale vitale belangen uit de SAMMI is de werf nu van provinciaal belang verklaard. Hiermee is nu tijd gekocht en wordt er een gedegen onderzoek uitgevoerd naar de verschillende mogelijkheden voor de werf en de belangen die daarmee gemoeid zijn.

Ook bij de koploperprojecten is er veel vooruitgang en zijn verschillende successen geboekt. Zo is de eerste call van het Maritiem Masterplan een succes geweest met meerdere goede projecten. En ook op het gebied van nucleaire voortstuwing van schepen is veel vooruitgang en beloofd 2025 een mooi jaar te worden.

Koploperprojecten:

1. Het Maritiem Masterplan
2. De werf van de toekomst
3. Smart Maritime
4. Robotisering wind op zee
5. Nucleaire energievoorziening aan boord van schepen (NuclearDrive)

2	Inhoudsopgave
3	Voorwoord
5	Organisatie
7	Maritiem Masterplan
9	Sectoragenda maritieme maakindustrie
10	Innovation Council
11	Strategic Development Council
12	Human Capital Council
15	SMASH!
16	Maritieme Monitor 2024
18	Bestuur
20	Vooruitzicht 2025
20	Contact

Innovatie als drijvende kracht voor de maritieme sector: de rol van de Innovation Council

De Innovation Council (IC) is één van de drie councils binnen Nederland Maritiem Land en vormt een belangrijke schakel in de sectorbrede samenwerking op het gebied van innovatie. Innovatie is namelijk onmisbaar voor de toekomst van de gehele maritieme sector. Met de toekenning uit het Nationaal Groeifonds aan het Maritiem Masterplan in 2023 en de start van de uitvoering van de Sectoragenda voor de Maritieme Maakindustrie (SAMMI) in 2024, werden de verbindingen tussen deze initiatieven verder versterkt in het afgelopen jaar.

De focus lag in 2024 op de zes maritieme thema's die ook in 2025 centraal blijven staan:

- Towards zero emission
- Maritime data
- Safe & smart shipping
- Smart & circular shipbuilding
- Maritieme aspecten van een duurzame blauwe economie
- Secure Seas

Terugblik op 2024: samenwerken aan innovatie

In 2024 richtte de IC zich vooral op de uitvoering van de SAMMI en het Maritiem Masterplan. Rond de bovengenoemde thema's werden diverse bijeenkomsten georganiseerd. Zo vond op 25 juni in Ede een bijeenkomst plaats waarin het innovatieprogramma uit de SAMMI centraal stond. Later in het jaar, op 23 oktober in Groningen en 15 november in Dordrecht, werd gestimuleerd consortia te vormen rond de nieuwe subsidieregeling Maritieme Innovatieprojecten (MIP), goed voor een totaalbedrag van €7,5 miljoen in 2024.

Maritieme Innovatie Impuls Projecten

Ook heeft de IC in 2024 weer de Maritieme Innovatie Impuls Projecten (MIIP) georganiseerd. De MIIP worden gesubsidieerd door het Ministerie van Economische Zaken dat hierdoor de maritieme sector wil ondersteunen bij het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken naar kansrijke innovaties.

In 2024 zijn zeer uiteenlopende MIIP gerealiseerd: van een interactief game-based platform om de veiligheidscultuur aan bord van schepen te verhogen tot het onderzoeken van de haalbaarheid van het gebruik van vliegwiel energieopslagsystemen op schepen. Meer informatie over de MIIP is [hier](#) te vinden.

Vooruitgang in koploperprojecten

Tijdens de IC-vergadering op 22 mei was er speciale aandacht voor NuclearDrive, één van de vijf koploperprojecten uit de SAMMI. Projectleider Klaas Visser (MKC/TU Delft) rapporteerde over de gestage voortgang en gesprekken met stakeholders.

Hoogtepunten en wisseling van de wacht

Een ander belangrijk moment was de vergadering op 18 december bij het Havenbedrijf Rotterdam. Tijdens deze bijeenkomst gaf het havenbedrijf een boeiende presentatie over de port-readiness-levels met betrekking tot nieuwe brandstoffen. Deze laatste vergadering van 2024 markeerde ook het afscheid van Bas Buchner als voorzitter van de IC. Vanaf 2025 neemt Olaf Waals (MARIN) het stokje over.

2 Inhoudsopgave

3 Voorwoord

5 Organisatie

7 Maritiem Masterplan

9 Sectoragenda maritieme maakindustrie

10 Innovation Council

11 Strategic Development Council

12 Human Capital Council

15 SMASH!

16 Maritieme Monitor 2024

18 Bestuur

20 Vooruitzicht 2025

20 Contact

Nieuwe koers en nieuwe naam: de transformatie van de Trade Council

In 2024 heeft de Trade Council een belangrijke transformatie ondergaan. Na een periode van relatieve stilte bleek dat de oorspronkelijke doelstellingen niet langer voldeden aan de groeiende en veranderende behoeften van de deelnemers aan Nederland Maritiem Land. Dit inzicht leidde tot een herziening van de strategische koers en een herpositionering van de council. Bovendien stopte Albert Bos (STC) in 2024 als voorzitter, waarna Renze Boersema (KVNR) het stokje in 2025 overneemt.

Belangrijke mijlpalen in 2024

Op 3 april werd een eerste visie op de hernieuwde koers gepresenteerd aan de deelnemers. Deze visie markeerde de start van een strategisch traject, met een belangrijke volgende stap op 29 mei: een strategische sessie onder leiding van een externe facilitator. Tijdens deze sessie werd diepgaand ingegaan op uitdagingen zoals internationale concurrentie, technologische innovaties en geopolitieke ontwikkelingen. De facilitator schetste mogelijke toekomstscenario's en identificeerde samen met de deelnemers aandachtsgebieden waar de council een leidende rol kan spelen in het versterken van de Nederlandse maritieme industrie.

Een vervolgvergadering op 26 juni bij APM Terminals diende om de inzichten uit de strategische sessie verder te concretiseren. Tijdens de zomermaanden werd intensief gewerkt aan een strategievoorstel, dat na feedback van de deelnemers en goedkeuring door het bestuur van NML leidde tot een groen licht voor implementatie.

Een nieuwe naam: Strategic Development Council

Een vernieuwde koers vroeg om een naam die deze verandering weerspiegelt. De Trade Council werd omgedoopt tot de **Strategic Development Council**, een naam die de bredere scope en ambitie beter vertegenwoordigt.

De koers van de Strategic Development Council:

De council zal zich focussen op drie strategische pijlers:

- 1. Internationalisering:** de traditionele activiteiten van de voormalige Trade Council, zoals het beurzenprogramma en 'trade'-activiteiten, worden ondergebracht binnen deze pijler, daarnaast zal de rol van Nederland als maritiem land in het geopolitieke spectrum aan bod komen.
- 2. Vestigingsklimaat:** gericht op beleidsvorming en samenwerking met stakeholders om Nederland aantrekkelijker te maken voor maritieme bedrijven.
- 3. Financiering:** Het verbeteren van financieringsmogelijkheden in de maritieme sector.

Kernteam Internationaal Topsector Water & Maritiem

Daarnaast is de Strategic Development Council actief geweest in het Kernteam Internationaal van de Topsector Water & Maritiem. Vanuit dit gremium is subsidie (€100.000) toegekend voor het uitvoeren van de volgende beurzen door NMT-IRO.

- OTC Houston
- Navalia
- SMM Hamburg
- Europort Istanbul

Ook zijn er excellente promotie middelen gegaan naar de volgende activiteiten:

- Robots in business
- Workboatshow New Orleans

Samen bouwen aan een blauwe toekomst

Met de vernieuwde naam, een aangescherpte focus en een nieuwe voorzitter, is de Strategic Development Council klaar om in 2025 een leidende rol te spelen in het versterken van de Nederlandse maritieme sector. Deze transformatie biedt een stevige basis om in te spelen op de uitdagingen en kansen die de sector de komende jaren te wachten staan.

2 Inhoudsopgave

3 Voorwoord

5 Organisatie

7 Maritiem Masterplan

9 Sectoragenda maritieme maakindustrie

10 Innovation Council

11 Strategic Development Council

12 Human Capital Council

15 SMASH!

16 Maritieme Monitor 2024

18 Bestuur

20 Vooruitzicht 2025

20 Contact

Samen Sterker: Human Capital in de Maritieme Sector

De **Human Capital Council** (HCC) heeft in 2024 stappen gezet om de uitdagingen rondom menselijk kapitaal in de maritieme sector aan te pakken. De sector heeft al jaren te maken met een teruglopende instroom in opleidingen, een toenemende vergrijzing en het behoud van personeel blijft een structureel probleem.

Deze ontwikkelingen vormen niet alleen een risico voor de continuïteit van de sector, maar ook voor het realiseren van de groene en innovatieve ambities.

De toekenning van gelden uit het Nationaal Groeifonds voor het Maritiem Masterplan in 2023 en de start van de Sectoragenda voor de Maritieme Maakindustrie in 2024 hebben de samenwerking versterkt. Deze initiatieven zijn nauw verweven met de werkzaamheden van de Human Capital Council.

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

AI & Human Capital: een primeur voor NML

Op maandag 17 juni 2024 organiseerde de HCC een succesvolle netwerkbijeenkomst over **AI & Human Capital** in de maritieme sector. Dit was de eerste keer dat Nederland Maritiem Land een evenement organiseerde rondom het thema kunstmatige intelligentie. De bijeenkomst trok veel belangstelling en opende gesprekken over hoe AI kan bijdragen aan het oplossen van human capital-uitdagingen en kan leiden tot een hogere arbeidsproductiviteit. De positieve reacties hebben geleid tot plannen voor een vervolg in 2025.

Inclusiviteit en skills in de schijnwerpers

Op vrijdag 6 september werd een inspiratie dag georganiseerd met als thema **inclusiviteit & skills**. Tijdens deze bijeenkomst presenteerde Dr. Sofya Isaakyan van de Rotterdam School of Management de eerste resultaten van het inclusiviteitsonderzoek, een belangrijke stap om de sector inclusiever te maken.

Daarnaast werden de deelnemers geïnspireerd door voorbeelden uit andere sectoren en werden de mogelijkheden verkend voor het ontwikkelen van een **maritiem skills-raamwerk**. Dit raamwerk biedt kansen om het tekort aan personeel aan te pakken door in te spelen op de vaardigheden die de sector in de toekomst nodig heeft.

Sterkere verbinding binnen NML

De HCC heeft in 2024 veel aandacht besteed aan samenwerking binnen Nederland Maritiem Land. Zo werd een tweede gezamenlijke **Councildag** georganiseerd, ook het AI-evenement benadrukte de synergie tussen de HCC en de IC.

2 Inhoudsopgave

3 Voorwoord

5 Organisatie

7 Maritiem Masterplan

9 Sectoragenda maritieme maakindustrie

10 Innovation Council

11 Strategic Development Council

12 Human Capital Council

15 SMASH!

16 Maritieme Monitor 2024

18 Bestuur

20 Vooruitzicht 2025

20 Contact

13

Daarnaast werd in 2024 de governance van de HCC verder uitgewerkt. Dit zorgt voor een stevig fundament om de werkzaamheden van de council effectiever te organiseren en de doelstellingen beter te bereiken.

Werkgroepen en programmalijnen

Voor de vier programmalijnen van het HC-uitvoeringsprogramma – **Sterk imago, Inclusieve sector, Toekomstbestendige leeromgeving en Focus op loopbaanpaden** – zijn in 2024 werkgroepen opgericht. Deze werkgroepen hebben hun eerste stappen gezet om concrete projecten en initiatieven te ontwikkelen, in lijn met de doelen van de HCC en gerelateerd aan bredere sectorale programma's zoals het Maritiem Masterplan.

Tezamen vooruit

In 2024 heeft de HCC een solide basis gelegd om de uitdagingen op het gebied van menselijk kapitaal in de maritieme sector aan te pakken. Door samenwerking, kennisdeling en innovatieve initiatieven te stimuleren, zet de HCC belangrijke stappen richting een toekomstbestendige, inclusieve en aantrekkelijke maritieme sector.

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

Smash! is het Nederlands Forum voor Smart Shipping om de maritieme sector te verbinden in de ontwikkeling van een nieuwe generatie, vergaand geautomatiseerde schepen en gedigitaliseerde havens. Op die manier hoopt SMASH! de concurrentiekracht van de Nederlandse maritieme sector te vergroten.

2024 was een jaar van consolidatie en groei voor SMASH!. Na de succesvolle heroriëntatie in 2023, focuste SMASH! op de implementatie van de nieuwe strategie, gericht op het volgen en bevorderen van mondiale ontwikkelingen in autonoom varen. De belangrijkste doelstellingen waren het verder ontwikkelen van het SMASH! programma, het organiseren van diverse netwerkevenementen, en de voortgang van de werkgroepen voor Binnenvaart en Unmanned Surface Vessels (USV).

Een aantal noemenswaardige zaken zijn:

Succesvolle organisatie van meerdere evenementen:

SMASH! organiseerde met succes diverse evenementen, waaronder een kennissessie over wet- en regelgeving voor autonoom varen in de binnenvaart, een kennis- en netwerksessie, een IMO Mass regelgeving event (met actieve deelname van relevante stakeholders), en het jaarlijkse Smart Shipping Event. Het is gebleken dat er grote interesse is vanuit de maritieme sector aan zowel het bezoeken als actief deelnemen aan deze bijeenkomsten.

Voortgang werkgroepen:

De werkgroepen Binnenvaart en USV's bereikten belangrijke mijlpalen. De werkgroep Binnenvaart, bestaande uit 9 triple helix partijen, leverde een roadmap op met concrete projectinitiatieven tbv implementatie smart shipping technologie die bemanningsoptimalisatie kan ondersteunen zoals remote operator centers, communicatie, human machine interfacing. Uiteindelijk moet dat leiden tot een industriestandaard. De snel groeiende werkgroep USV, inmiddels 35 aangesloten partijen, heeft projectvoorbereiding uitgevoerd voor de MIIP-aanvraag roadmap autonomous USV's en heeft bijgedragen aan het beoordelingskader ten behoeve van de essentiële BPR ontheffing optie.

De samenwerkingsovereenkomst, verlengd in 2023, bleek een solide basis voor de activiteiten in 2024 en biedt een stabiele basis voor de toekomst.

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

Het maritieme cluster, inclusief havenindustriële gebied, bleef ondanks een lichte economische daling ten opzichte van het uitzonderlijke jaar 2022, maar liefst goed voor 7,3% van het bbp. Daarnaast groeide de werkgelegenheid en zette de sector belangrijke stappen richting verduurzaming met alternatieve brandstoffen, hybride technologieën en innovaties in de zee- en binnenvaart. Hoge kosten en een tekort aan vakmensen bleven de belangrijkste uitdagingen in 2023.

De Maritieme Monitor 2024 bevat de uitkomsten van onderzoek naar de sociaal-economische effecten van het Nederlandse maritieme cluster in 2023. Daaruit komt een beeld naar voren van een bedrijfstak in beweging, die stappen zette op economisch, sociaal en duurzaamheidsvlak. De directe werkgelegenheid is in 2023 licht toegenomen ten opzichte van 2022: het cluster bood werk aan 174.610 werknemers. Inclusief de indirecte werkgelegenheid kwam de totale werkgelegenheid in het maritieme cluster uit op 313.471 werknemers.

Kleine afname

De directe toegevoegde waarde van het maritieme cluster bedroeg € 25,1 miljard. De indirecte toegevoegde waarde meegerekend, kwam de totale toegevoegde waarde uit op € 35,9 miljard. Met een omzet van € 92,7 miljard presteerde het maritieme cluster goed ten opzichte van het langjarig gemiddelde. Wel was een kleine afname in economische betekenis zichtbaar ten opzichte van de piek in 2022, mede veroorzaakt door de energiecrisis en de geopolitieke onrust.

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

Duurzame doelen

Een andere belangrijke ontwikkeling binnen de maritieme sector betreft verduurzaming. Nieuwe technologieën en alternatieve brandstoffen moeten de ecologische voetafdruk van zowel zee- als binnenvaart verkleinen. Inmiddels maakt circa 1% van de wereldwijde vloot gebruik van lng, wat gelijkstaat aan 6% van het bruto-tonnage. Windondersteunde systemen en hybride technologieën, vooral in de kustvaart, leverden naar schatting 7 tot 10% brandstofbesparing op. Verdere reducties, zoals 30% minder CO2 en 40% minder NOx tegen 2030, vereisen aanzienlijke investeringen en consistente overheidssteun om duurzame doelen te bereiken.

Nijpend personeelstekort

Geschetste voorwaartse beweging vraagt om vakmensen met nieuwe skills, waaraan momenteel een nijpend tekort is. Weliswaar kozen meer jongeren voor een baan in de maritieme sector, maar het lukt nog niet om ze langdurig aan boord te houden. Ook is er nog werk aan de winkel om de sector aantrekkelijker te maken voor vrouwen: ruim 80% van de werknemers was in 2023 man.

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

Het Bestuur van NML is belast met het besturen van de stichting.
Het richt zich op het belang van de stichting en de verbonden organisaties.
Het bestuur bestond in 2024 uit de volgende leden:

Rob Verkerk
Voorzitter

Willem Bentinck
*Nederlands
Loodswezen*

Richard van der Eijk
*Havenbedrijf Rotterdam,
penningmeester*

Jeroen de Graaf
NMT-IRO

Annet Koster
KVNR

Bas Buchner
MARIN

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

Deelnemers

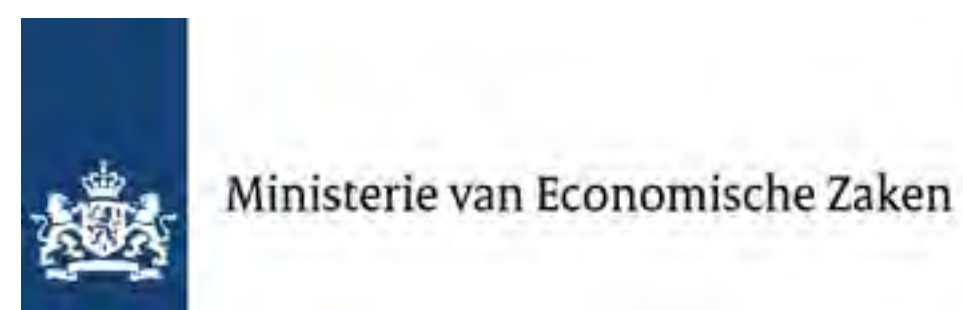
DAMEN

Extra council deelnemers

Waarnemers

2 Inhoudsopgave

3 Voorwoord

5 Organisatie

7 Maritiem Masterplan

9 Sectoragenda maritieme maakindustrie

10 Innovation Council

11 Strategic Development Council

12 Human Capital Council

15 SMASH!

16 Maritieme Monitor 2024

18 Bestuur

20 Vooruitzicht 2025

20 Contact

19

In 2025 staat de maritieme sector voor een belangrijke uitdaging: het versterken van haar imago en zichtbaarheid bij het grote publiek. In de komende maanden zal er een nationale imago-campagne worden opgezet die de cruciale rol van de sector benadrukt voor een toekomstbestendig Nederland. Deze campagne is gericht op het vergroten van de bekendheid van de maritieme sector bij de gemiddelde Nederlander, met de nadruk op hoe essentieel de sector is voor onze economie, strategische autonomie en veiligheid.

Daarnaast staat de herziening van de strategie van NML op de agenda. Deze herziening heeft als doel om beter in te spelen op de snel veranderende geopolitieke situatie en de grote transitie die wereldwijd plaatsvinden. De brandstoffentransitie, de overgang naar duurzame grondstoffen en de digitalisering – inclusief de integratie van kunstmatige intelligentie – zijn ontwikkelingen die niet alleen de maritieme sector zelf, maar ook de bredere economie en samenleving zullen beïnvloeden. NML zal zich blijven inzetten om deze transitie te omarmen en actief bij te dragen aan oplossingen die zowel innovatie stimuleren als de economische en ecologische ambities van Nederland ondersteunen.

Stichting Nederland Maritiem Land

Boompjes 40
3011 XB Rotterdam
Nederland
info@maritiemland.nl
www.maritiemland.nl

- 2 Inhoudsopgave
- 3 Voorwoord
- 5 Organisatie
- 7 Maritiem Masterplan
- 9 Sectoragenda maritieme maakindustrie
- 10 Innovation Council
- 11 Strategic Development Council
- 12 Human Capital Council
- 15 SMASH!
- 16 Maritieme Monitor 2024
- 18 Bestuur
- 20 Vooruitzicht 2025
- 20 Contact

